

Informatie over de integratie van duurzaamheidsrisicos MN Vermogensbeheer B.V.

Versie 2.0

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Identificatie en integratie van duurzaamheidsrisico's in beleggingsbeslissingen	4
3	Beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties	6
4	Beursgenoteerd onroerend goed	7
5	Staatsobligaties	8
6	Onroerend Goed Nederland	9
7	Derivaten en liquiditeiten	10
8	MN Beleggingsfondsen	11
9	Beloningsbeleid	12
	Versiebeheer	13

1 Inleiding

Mn Services Vermogensbeheer B.V. (hierna aangeduid als MN) belegt voor haar opdrachtgevers en stelt voor deze beleggingen kaders op waaraan deze dienen te voldoen. MN handelt niet voor eigen risico, maar zij handelt voor risico van haar opdrachtgevers. Daarnaast verstrekt MN beleggingsadvies aan haar opdrachtgevers. Een deel van de beleggingen belegt MN intern, een ander deel van de beleggingen wordt extern belegd. MN is ervan overtuigd dat beleggingen van pensioenfondsen invloed hebben op onze leefomgeving, en onze leefomgeving invloed heeft op beleggingen. Daarom neemt MN duurzaamheidsrisico's in ogenschouw bij het nemen van beleggingsbeslissingen en haar beleggingsadvies. In deze tekst is beschreven hoe MN omgaat met duurzaamheidsrisico's.

Daarnaast wil MN namens haar opdrachtgevers een bijdrage leveren aan het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 graden. Hiertoe heeft MN [klimaatactieplannen](#) opgesteld die aansluiten bij de afspraken die zijn gemaakt in het Akkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatcommitment. Ook beoogt MN een positieve impact op ESG factoren te bewerkstelligen met het beleggingsbeleid van een aantal door MN beheerde portefeuilles. Een toelichting op duurzaamheidskenmerken van deze portefeuilles is [hier](#) te vinden. MN probeert ook te voorkomen dat de beleggingen een negatieve impact hebben op duurzaamheidsfactoren. Een beschrijving en rapportage hiervan is opgenomen in de [Verklaring over ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren](#).

2 Identificatie en integratie van duurzaamheidsrisico's in beleggingsbeslissingen

Duurzaamheidsrisico's in beleggingsbeslissingen

MN beoogt steeds relevante Environmental, Social, Governance (ESG) aspecten mee te nemen in de beleggingsbeslissingen en zo het ESG-risico van de portefeuille te verminderen. De wijze waarop dat het best gedaan kan worden, kan verschillen per beleggingscategorie. MN legt daarom per beleggingscategorie vast welke ESG-aspecten zij meeneemt om zo het ESG-risico te verminderen en herziet deze als onderdeel van revisies in de voor haar klanten van toepassing zijnde beleggingsstrategieën wanneer sprake is van beleggingsstrategieherzieningen. Bij deze herzieningen wordt door MN onderzocht of er passende mogelijkheden zijn voor verdere ESG-integratie. Voorgenomen aanpassingen van de productstrategie met betrekking tot het betreffende financiële product worden door MN voorgelegd aan de opdrachtgevers en na goedkeuring geïmplementeerd.

Identificatie duurzaamheidsrisico's

Duurzaamheidsrisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van een gebeurtenis of omstandigheid op ESG-gebied. Voorbeelden van ecologische gebeurtenissen of omstandigheden zijn klimaatverandering, schaarste van natuurlijke hulpbronnen en vervuiling. Bij sociale gebeurtenissen of omstandigheden kan gedacht worden aan arbeids- en productaansprakelijkheidskwesties en governance gerelateerde gebeurtenissen of omstandigheden zijn bijvoorbeeld zeggenschap van aandeelhouders, bedrijfsethiek, diversiteit en beloning van bestuurders.

Duurzaamheidsrisico's kunnen de waardering van beleggingen langs vele verschillende kanalen beïnvloeden. Met betrekking tot het thema klimaat bestaat bijvoorbeeld het onderscheid tussen transitie- en fysieke risico's, waarbij transitierisico's onder te verdelen zijn in wet- en regelgevingsrisico's, technologische risico's, marktrisico's en reputatierisico's. Daarnaast kent de impact van duurzaamheidsrisico's verschillende reikwijdtes zoals op het niveau van specifieke bedrijven, sectoren of landen.

Inschatting en integratie duurzaamheidsrisico's

MN beperkt de duurzaamheidsrisico's van de beleggingsportefeuilles van haar opdrachtgevers door middel van verschillende maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) instrumenten, namelijk: uitsluitingen, actief aandeelhouderschap (engagement) en ESG-integratie. De beheersing van duurzaamheidsrisico's speelt bijvoorbeeld een rol bij het formuleren van de beleggingsstrategie, bij het geven van beleggingsadviezen, bij het nemen van de beleggingsbeslissingen of het selecteren van vermogensbeheerders en door te monitoren of de beleggingen voldoen aan de gestelde eisen. Hieronder volgt een beschrijving van de integratie van duurzaamheidsrisico's in de financiële producten die bij MN worden belegd en over de financiële producten waar MN beleggingsadvies over verstrekt.

1. Uitsluitingsbeleid

MN voert het uitsluitingsbeleid van haar opdrachtgevers uit. Landen waarvan de regering is onderworpen aan sancties die door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie zijn uitgevaardigd, worden uitgesloten. Dit betekent dat er niet belegd wordt in de staatsobligaties van dergelijke landen.

Zowel MN als haar opdrachtgevers zijn ondertekenaar van de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI). Op basis hiervan sluit MN, namens haar opdrachtgevers, ondernemingen uit wanneer een product of kernactiviteit van die onderneming in strijd is met internationale verdragen, zoals de productie van controversiële wapens.

Ook als activiteiten van bedrijven niet passend zijn worden bedrijven uitgesloten. Hierbij kan gedacht worden aan tabak, bont of adult entertainment. Tot slot kunnen bedrijven worden uitgesloten na een onsuccesvolle dialoog. De uitsluitingen van ondernemingen gelden voor alle beleggingscategorieën.

Middels het uitsluitingsbeleid beperken MN en haar opdrachtgevers met name ESG-gerelateerde reputatierisico's. Dit komt doordat de uitgesloten partijen niet (meer) geassocieerd kunnen worden met MN en haar opdrachtgevers waardoor het risico voor hun reputaties wordt gemitigeerd. Meer informatie over het uitsluitingsbeleid is te vinden op de [website](#).

2. Actief aandeelhouderschap

MN voert namens haar opdrachtgevers, eventueel in samenwerking met andere grote beleggers, engagement met portefeuilleondernemingen in de beursgenoteerde aandelenportefeuilles. Daarnaast stemt MN wereldwijd op aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin zij namens haar opdrachtgevers belegt. Hiermee is het mogelijk om invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van ondernemingen en een bijdrage te leveren aan duurzaam ondernemingsbeleid dat houdbaar is voor de lange termijn. Hiermee beoogt MN ESG-risico's te mitigeren omdat het inzetten van het instrument actief aandeelhouderschap de kans vergroot dat het bedrijfsmodel naar de toekomst toe houdbaar is en daardoor rendabel blijft. Met betrekking tot deze betrokkenheid van MN bij ondernemingen waarin wordt belegd namens opdrachtgevers heeft MN betrokkenheidsbeleid opgesteld dat te vinden is op de [website](#).

3. ESG-integratie

3.1 Manager-selectie & -monitoring

Vermogensbeheerders worden geselecteerd op basis van onder andere hun expertise met betrekking tot een specifieke beleggingscategorie, maar ook op basis van de capaciteit om duurzaamheidsrisico's en -kansen te integreren in het beleggingsproces en zo de duurzaamheidsrisico's van de portefeuille te beperken. Door het selecteren en monitoren van managers beperken MN en haar opdrachtgevers ook ESG-gerelateerde reputatierisico's doordat de kans dat ESG-risico's zich realiseren bij de door hen aangestelde managers.

Van vermogensbeheerders wordt gevraagd ondertekenaar te zijn van de UNPRI of een vergelijkbare duurzaamheidsstandaard, om op deze manier te voldoen aan de voorwaarden die de Verenigde Naties stellen met betrekking tot duurzaam beleggen. Daarnaast stelt MN minimum vereisten ten aanzien van ESG-beleid. Vermogensbeheerders worden periodiek beoordeeld op hun ESG-beleid en de implementatie daarvan in de beleggingsportefeuille. Als een vermogensbeheerder minder dan gemiddeld scoort op ESG-beleid dan gaat MN met de vermogensbeheerder in gesprek hierover. Per beleggingscategorie stelt MN nadere vereisten aan het ESG-beleid van vermogensbeheerders.

3.2 ESG-integratie per beleggingscategorie

Naast de hiervoor genoemde elementen die voor alle portefeuilles gelden, is er een aantal beleggingscategorieën waarvoor ook op specifieke wijze duurzaamheidsrisico's worden meegenomen in beleggingsbeslissingen. Hierna wordt per beleggingscategorie toelichting gegeven over de integratie van duurzaamheidsrisico's waar MN ofwel de beleggingen zelf van uitvoert ofwel beleggingsadvies over geeft (MN Vermogensbeheer).

3 Beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties

Voor het inschatten van duurzaamheidsrisico's van ondernemingen wordt de ESG IVA1 rating van MSCI (Morgan Stanley Capital International) gebruikt. Deze MSCI ESG IVA rating is ontworpen om het lange termijn weerstandvermogen van een onderneming af te meten tegen de relevante materiële milieu-, sociale en governance risico's.

Om het risico te beheersen dat bedrijven geraakt worden als gevolg van waterschaarste, wordt bijvoorbeeld beoordeeld of een bedrijf actief is in regio's waarin sprake is van waterschaarste en in welke mate de voornaamste activiteiten van het bedrijf waterintensief zijn. Vervolgens wordt o.a. beoordeeld in welke mate er een water efficiënt productieproces is geïmplementeerd, of er gebruik gemaakt wordt van alternatieve waterbronnen (zoals regenwater), of er doelstellingen zijn gezet op waterintensiteit en of er sprake is van controverses met betrekking tot dit onderwerp. Op een vergelijkbare wijze wordt voor verschillende relevante ESG onderwerpen het risico beoordeeld en tot uitdrukking gebracht in een ESG-score per onderwerp. Op basis van deze scores wordt een totale MSCI ESG IVA rating vastgesteld. De MSCI ESG IVA rating rangschikt duurzaamheidsrisico's in 7 categorieën van AAA (als hoogste rating) t/m CCC (als laagste rating). MN volgt de methodologie van MSCI voor de inschatting van duurzaamheidsrisico's en belegt niet in ondernemingen die volgens de methode van MSCI een relatief hoge kans op winstverlies hebben ten opzichte van hun peers, als gevolg van ESG-risico's. MN beperkt de ESG-risico's voor de beleggingsportefeuille dus door binnen de verschillende sectoren enkel te beleggen in bedrijven die volgens de beoordeling van MSCI relatief minder grote ESG-risico's lopen, omdat zij ófwel een relatief beperkte blootstelling naar deze risico's hebben ófwel deze risico's relatief goed beheersen dan wel beide

In aanvulling op de screening op basis van de MSCI ESG IVA rating worden er verschillende acties genomen die naar verwachting de transitierisico's verlagen. Zo worden in beursgenoteerde aandelenportefeuilles de relatief slechtst presterende bedrijven op de MSCI Low Carbon Transition score in de meest carbon intensieve sectoren verwijderd. Om te beoordelen welke bedrijven dit zijn wordt onder andere de huidige carbon intensiteit van het bedrijf meegewogen, evenals vooruitkijkende elementen zoals (het ambitieniveau van) gepubliceerde carbon reductiedoelstellingen en de maatregelen die het bedrijf heeft aangekondigd om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. We beperken de klimaattransitierisico's dus onder andere door niet te investeren in bedrijven die actief zijn in carbon intensieve sectoren en die, op basis van de MSCI Low Carbon Transition score, relatief grote transitierisico's lopen ten opzichte van andere bedrijven binnen hun sector.

Ook wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van klimaatrisico's met behulp van MSCI Climate Value at Risk data, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen transitierisico's en fysieke klimaatrisico's. Transitierisico's hangen vooral samen met de gevolgen van acties die nodig zijn, zoals een stringenter klimaatbeleid, om de doelstellingen van het Parijsakkoord te kunnen behalen. Zo kunnen kosten voor bedrijven oplopen als gevolg van hogere CO₂-belastingen en dienen investeringen gerelateerd aan fossiele brandstoffen mogelijk vervroegd te worden afgeschreven als wordt overgestapt op schonere energiebronnen.

Fysieke risico's hangen samen met de gevolgen van een temperatuurstijging op aarde. De financiële prestaties van organisaties worden bijvoorbeeld beïnvloed door veranderingen in de voedselveiligheid, extreme temperatuurveranderingen en door veranderingen in de beschikbaarheid en kwaliteit van water.

De resultaten van deze inschatting wordt gepresenteerd in de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)-Rapportage, welke als bijlage is opgenomen in het Jaarverslag van MN en haar opdrachtgevers.

¹ Intangible Value Assessment

4 Beursgenoteerd onroerend goed

Voor het inschatten van duurzaamheidsrisico's van vastgoedondernemingen wordt de ESG-score gebruikt welke volgt uit een raamwerk dat door MN is opgezet. In deze samengestelde score zijn ecologische, sociale, bestendigheid (durability) en bestuurlijke factoren (governance) van vastgoed opgenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een verscheidenheid aan databronnen waaronder MSCI, GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) en EPRA (European Real Estate Association). Er wordt niet belegd in ondernemingen die als negatieve uitschieter worden gedefinieerd (afwijking van twee of meer standaarddeviaties van de genormaliseerde manager ESG-score) waardoor ook de aan deze ondernemingen gerelateerde duurzaamheidsrisico's worden gemitigeerd.

5 Staatsobligaties²

Voor de inschatting van duurzaamheidsrisico's van staatsobligaties in ontwikkelde landen gebruikt MN een aantal indicatoren om te bepalen of een land zich verantwoord ontwikkelt op basis van ESG-aspecten.

De ontwikkeling op de volgende indicatoren wordt gemonitord om duurzaamheidsrisico's te mitigeren:

- *Bestuur*: centraal staat hierbij op welke wijze een land wordt bestuurd. Een grote mate van corruptie of vorm van bestuur waarbij mensenrechten niet worden erkend kan resulteren in een gebrek aan vertrouwen in de overheid, een gebrek aan prikkels om te investeren door de private sector en lagere belastinginkomsten. Een dergelijke vorm van bestuur wordt daarom als niet-passend bij verantwoorde economische ontwikkeling beschouwd. De inschatting van deze risico's wordt gemaakt aan de hand van de door de Wereldbank verstrekte datapunten, namelijk de Voice and Accountability, Political stability and absence of Violence/Terrorism, Government Effectiveness, Regulatory Quality, Rule of Law, en Control of Corruption. Voor de bepaling van het investeerbare universum worden deze risico-indicatoren gebruikt. Wanneer landen slecht scoren op deze indicatoren kan dit ertoe leiden dat niet belegd wordt in de desbetreffende overheden.
- *Milieu*: Het is van belang dat de economische groei niet een zodanige schade aan het milieu toebrengt dat dit de ontwikkeling van een land op langere termijn hindert. Economische groei dient gepaard te gaan met onderhoud aan het milieu, zodanig dat er gesproken kan worden van duurzame groei. De inschatting van deze risico's wordt gemaakt aan de hand van externe databronnen, namelijk de Vulnerability Index (Notre Dame Global Adaptation Initiative) en de Readiness Index (Notre Dame Global Adaptation Initiative).

² Onder deze categorie vallen alleen obligaties uitgegeven door landen en niet door supranationale organisaties.

6 Onroerend Goed Nederland

Voor het inschatten van duurzaamheidsrisico's van direct vastgoed wordt het energielabel gebruikt. Energielabels geven aan hoe energiezuinig of -onzuinig een vastgoedobject is. Minder energiezuinige objecten hebben meer CO₂-uitstoot, een hogere energierekening en een minder sterke waardeinstijging dan energiezuinige objecten. Deze factoren hebben invloed op de aantrekkelijkheid van woningen en de toekomstbestendigheid van vastgoed met het oog op klimaatverandering. Voor het inschatten van sociale risico's is op dit moment geen goede databron beschikbaar waardoor enkel het milieuaspect gekwantificeerd wordt.

Voor het mitigeren van duurzaamheidsrisico's, zoals dus onder andere risico's omtrent de waarde en toekomstbestendigheid van het vastgoed, wordt gestreefd naar een hoger duurzaamheidsniveau van het directe vastgoed dan de minimale vereisten vanuit wet- en regelgeving. Er vinden geen concrete uitsluitingen plaats binnen de portefeuille op basis van energielabels, wel wordt informatie omtrent energielabels meegenomen als onderdeel van de selectie en beheer van de objecten in de portefeuille.

7 Derivaten en liquiditeiten

Derivaten en liquiditeiten

Bij derivaten en liquiditeiten worden brokers periodiek beoordeeld op ESG factoren. Ten eerste wordt gekeken naar de ESG-score van een broker. Een aan te stellen broker scoort onvoldoende wanneer deze als significant risico bij Sustainalytics is geclassificeerd. Voor een aan te stellen broker met een onvoldoende ESG-score geldt dat deze in beginsel kan worden aangesteld indien de toezegging wordt gedaan dat de score binnen 1 jaar voldoende zal zijn en dit tevens aannemelijk kan worden gemaakt. Als na 1 jaar de ESG-score nog altijd niet voldoende is, wordt de betreffende broker voor een periode van 6 maanden on hold gezet. Dit betekent dat met of via de betreffende broker in beginsel geen transacties mogen worden verricht. Als de ESG-score na 6 maanden niet verbeterd is wordt aan de broker medegedeeld dat MN in principe de relatie zal beëindigen wanneer na een periode van opnieuw 6 maanden geen verbetering heeft plaatsgevonden. Ten tweede wordt een toets gedaan op de Global Compact status van een broker op basis van MSCI data. Wanneer een door MN reeds aangestelde broker als Global Compact Violator wordt aangemerkt, volgt mogelijk een dialoog met de broker met als doel verbetering in het gedrag te bewerkstelligen.

8 MN Beleggingsfondsen

MN verleent beleggingsadvies over de MN beleggingsfondsen. Voor informatie over de integratie van duurzaamheidsrisico's van deze beleggingsfondsen is een aparte [websitepagina](#) beschikbaar.

9 Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van MN zet niet aan tot het nemen van buitensporige risico's, waaronder duurzaamheidsrisico's. MN denkt dat een te hoog percentage aan variabele beloningen of prestatiecriteria een sterke nadruk kan leggen op het nastreven van kortetermijndoelstellingen en daarmee kan aanzetten tot risicovol gedrag. Gezien de maatschappelijke doelstellingen en context van de organisatie neemt MN daarom een terughoudende positie in ten aanzien van variabele beloning. Dit heeft als gevolg dat slechts bepaalde functies in aanmerking komen voor een variabele beloning en dat functies die worden aangemerkt als Identified Staff niet in aanmerking komen voor een variabele beloning.

Voor de functies die wel een variabele beloning kennen geldt dat deze pas wordt toegekend bij het behalen van twee vooraf afgesproken doelstellingen. Maximaal één van de twee jaardoelstellingen is een financiële (kwantificeerbare) doelstelling, daarbij geldt ook dat de weging van de financiële doelstelling nooit meer mag zijn dan 50%. De variabele beloning zelf is in principe ter hoogte van maximaal 20% van het jaarsalaris, maar kan in individuele uitzonderingsgevallen oplopen tot maximaal 40% van het jaarsalaris. Tot deze individuele uitzonderingsgevallen kan enkel worden besloten door de directievoorzitter op basis van advies van de directeur HR en directeur Vermogensbeheer.

Bovendien schrijft het beloningsbeleid voor dat medewerkers van vermogensbeheer die direct betrokken zijn bij de uitvoering van het beleid dat betrekking heeft op duurzaamheid en risicobeheersing worden gestuurd op het beheersen van duurzaamheidsrisico's in de beleggingsdienstverlening. Medewerkers dienen geen ongewenste risico's (zoals duurzaamheidsrisico's) te nemen en worden geacht rekening te houden met de duurzaamheidswensen van opdrachtgevers.

Doordat binnen MN:

- i) maar een beperkt aantal functies in aanmerking komt voor een beperkte variabele beloning en deze variabele beloning beperkt afhankelijk is van het behalen van een financiële doelstelling; en
- ii) medewerkers worden gestuurd op het beheersen van duurzaamheidsrisico's in de beleggingsdienstverlening,

zet het beloningsbeleid van MN niet aan tot het nemen van buitensporige duurzaamheidsrisico's.

Versiebeheer

<u>Versie</u>	<u>Datum</u>	<u>Paragraaf</u>	<u>Toelichting op aanpassingen</u>
1.0	10 maart 2021	n.v.t.	Initiële tekst opgesteld
2.0	12 juni 2023	Gehele tekst	Concretisering aangebracht door een duidelijkere link te maken tussen een duurzaamheidsrisico en de acties die MN onderneemt om dat risico te beperken.

MN

Prinses Beatrixlaan 15
Postbus 30025
2500 GA Den Haag
Nederland

t +31(0)70 316 01 60
www.mn.nl

